

Confirmatory Factor Analysis of Spiritual Fortitude Scale

Yousef Kheiri¹ , Ali Ghaemi^{*2} , Marzieh Jabbarian² , Ali Reza Shafiee-Kandjani³

¹Center for the Development of Interdisciplinary Researches in Islamic Studies and Health Sciences, Tabriz University of Medical Sciences; Tabriz, Iran

²Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Shahid Madani University of Azerbaijan, Tabriz, Iran.

³Research Center of Psychiatry and Behavioral Sciences, Tabriz University of Medical Sciences, Tabriz, Iran

ARTICLE INFO

Article Type:
Original Article

Article History:
Received: 14 Apr 2023
Accepted: 2 Aug 2023
ePublished: 23 Sep 2023

Keywords:

- Confirmatory factor analysis,
- Scale,
- Spiritual Fortitude

Abstract

Background. In this article, the psychometric properties of the spiritual fortitude scale were investigated. Spiritual fortitude is defined as a character trait enabling people to endure and make redemptive meaning from adversity through their sacred connections with God, others and themselves.

Methods. The descriptive research design was the factor analysis type and the statistical population of the study was all the students of Zanjan University in the academic year 2021-2022; among them, there were 480 students using the cluster sampling method. To conduct the research, the spiritual fortitude scale of Van Tongeren et al. (2019) was used.

Results. The results of the research showed that Cronbach's alpha for the subscales of spiritual endurance was 0.70, Spiritual Enterprise was 0.72, Redemptive Purpose was 0.70, and the whole scale was 0.82. The results of confirmatory factor analysis also confirmed the significant relationship between observed variables and latent constructs and showed that the 3-factor structure of the questionnaire had a good fit in the samples.

Conclusion. The scale of spiritual strength among students had good validity and reliability, and it was reliable to use this tool in future research.

Practical Implications. In future research, this scale can be used in various research, including clinical research, mental health, health psychology and religious psychology.

How to cite this article: Kheiri Y, Ghaemi A, Jabbarian M, Shafiee Kandjani A. Confirmatory factor analysis of Spiritual Fortitude scale. *Spirituality Research in Health Sciences*. 2023;1(1):14-24. doi: 10.34172/srhs.2023.002 (Persian)

Extended Abstract

Background

Life is difficult. Although some people are emotionally crushed by adversity and hardship, others are able to endure and even grow while dealing with obstacles in their lives. Many internal and environmental factors affect this. The results of much research has shown that spirituality is one of the most important influential

factors for coping with life problems. Although several studies have shown a positive correlation between spirituality and the ability to cope with problems, there is a need for a variable that can measure this concept in a single structure, so that using a questionnaire, this structure can be used in research. In this regard, the variable of «Spiritual Fortitude» has been introduced. Spiritual fortitude is defined as "ensuring that a person

* Corresponding author; Email to: alighaemi1997@gmail.com

has enough spiritual resources to face with a stressful factor and grow." Van Tongren et al. (2019) consider spiritual fortitude to have three distinct dimensions, the first dimension is spiritual endurance. Spiritual endurance increases the ability to use faith to overcome challenges. The second dimension, spiritual enterprise, means that people with high spiritual enterprise believe that they have the power to maintain their integrity and to live even in the face of challenges or adversities, and the third dimension redemptive purpose is that when a person faces adversity is sure to eventually find a new sense of meaning and purpose in life.

Methods

The present research method was descriptive and factor analysis type. Its statistical population included all students of Zanjan University in the academic year 1400-1401. There are no standard principles or formulas for determining the number of observations needed in Structural Equation Modeling (SEM), so researchers are free to choose the sample size needed to achieve reliable results. However, in general, researchers select research samples by multiplying the number of indicators by 5 to 10. In order to increase the validity of the findings and increase the generalizability of the results, the sample size of the current research was considered to be 500 people, but some questionnaires were discarded due to confusion and incompleteness. Finally, 480 questionnaires were analyzed. Random cluster sampling was used in the current research, so that first, some faculties and then some classes were randomly selected from different faculties of the university, and the students were tested after obtaining informed consent. The research was conducted in such a way that explanations were given about the purpose of the research and the anonymity of the participants, and the research participants were told that they had the right to withdraw from the research at any time.

Results

In the present study, the findings were analyzed by SPSS25 and AMOS24 software. Cronbach's alpha tests and confirmatory factor analysis were used to analyze the data with the aim of studying the factor structure. According to the analysis of descriptive statistics about the students' education, there were 6 (1.3%) associate degrees, 322 (67.1%) master's degrees, 132 (27.5%) master's degrees and 20 (4.2%) specialized doctorates. The results of the research showed that Cronbach's alpha for the subscales of spiritual endurance was 0.70, Spiritual Enterprise was 0.72, Redemptive Purpose was 0.70, and the whole scale was 0.82. The results of

confirmatory factor analysis also confirmed the significant relationship between observed variables and latent constructs and showed that the 3-factor structure of the questionnaire had a good fit in the samples. ($\chi^2=64/48$, $df=24$, $\chi^2/df=2/68$, $GFI=0/97$, $AGFI=0/94$, $NFI=0/95$, $IFI=0/96$, $CFI=0/96$, $RMSEA=0/059$).

Conclusion

According to results, the spiritual fortitude scale among students had good validity and reliability, and it was reliable to use this tool in future research. Spiritual fortitude can provide a new insight into understanding how individuals can develop their character through adversity; however, further studies are required to establish possible relationships between spiritual fortitude and personality traits in populations dealing with adversity. Also, this new construct may enable those affected by adversity to reduce the amount of suffering from unpleasant events through positive personality changes. In other words, spiritual fortitude may play a mediating role between lifestyle and personality traits with effective coping with suffering. Spiritual fortitude may affect the lives of people who experience ongoing periods of suffering and adversity in three ways. The three subscales of spiritual fortitude may provide a protective framework during the experience of suffering, relying on one's faith for endurance, fostering spiritual enterprise and transforming meaning. Spiritual fortitude may not necessarily lead to post-traumatic growth (and we hypothesize that the two constructs are indeed distinct), but its actions should lead to the development of character strengths associated with the use of one's suffering such as gratitude, humility, wisdom or compassion. Thus, spiritual fortitude enables us to reconceptualize flourishing where a positive outcome is not guaranteed (e.g. incurable illness) or may be difficult for a long period of time (e.g. populations affected by natural and human disasters). Also, spiritual fortitude may help protect existing virtues and help develop virtues that foster positive coping. Cultivating moral virtues may help protect individuals from the negative effects of stress and suffering in difficult situations. Finally, spiritual fortitude may promote right actions on behalf of others for collective rather than personal gain in difficult situations. However, when one uses his spiritual resources to persevere in the face of adversity, he tries harder to achieve higher outcomes and is able to see redemptive purpose or meaning in his adversity and may even be able to promote the well-being of others.

Practical Implications

In future research, this scale can be used in various health psychology and religious psychology. research, including clinical research, mental health,

تحلیل عاملی تاییدی مقیاس ثبات معنوی

یوسف خیری^۱، علی قائمی^{۲*}، مرضیه جباریان^۳، علیرضا شفیعی کندجانی^۴

^۱ مرکز توسعه پژوهش‌های بین رشته‌ای معارف اسلامی و علوم سلامت، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران

^۲ گروه روان‌شناسی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران

^۳ مرکز تحقیقات روانپزشکی و علوم رفتاری، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران

اطلاعات مقاله

نوع مقاله:

مقاله پژوهشی

سابقه مقاله:

دریافت: ۱۴۰۲/۲/۲۴

پذیرش: ۱۴۰۲/۶/۱۱

انتشار برخط: ۱۴۰۲/۷/۱

کلیدواژه‌ها:

- تحلیل عاملی تاییدی،
- مقیاس،
- ثبات معنوی

چکیده

مقدمه. در این مقاله، به بررسی ویژگی‌های روانسنجی مقیاس ثبات معنوی پرداخته شده است. ثبات معنوی به عنوان یک ویژگی شخصیتی تعریف می‌شود که افراد را قادر می‌سازد تا از طریق ارتباطات مقدس خود با خدا، دیگران و خودشان، مصیبت‌ها را تحمل کنند و معنایی رهایی بخش از آن بسازند.

روش کار. طرح پژوهش توصیفی از نوع تحلیل عاملی بود و جامعه آماری پژوهش همه دانشجویان دانشگاه زنجان در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بود که از میان آن‌ها نمونه‌ای به حجم ۴۸۰ نفر به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند. برای انجام پژوهش، از مقیاس ثبات معنوی Van Tongeren و همکاران (۲۰۱۹) استفاده شد.

یافته‌ها. نتایج پژوهش نشان داد که آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های استقامت معنوی ۰/۷۰، پشتکار معنوی ۰/۷۲، هدف رستگاری ۰/۷۰ و کل مقیاس ۰/۸۲ می‌باشد. نتایج تحلیل عاملی تاییدی نیز رابطه معناداری بین متغیرهای مشاهده شده و سازه‌های نهفته را تأیید کرد و نشان داد که ساختار سه عاملی پرسشنامه از برازش مطلوبی در نمونه‌ها برخوردار است.

نتیجه‌گیری. مقیاس ثبات معنوی در بین دانشجویان از درستی‌آزمایی و قابلیت اعتماد مطلوبی برخوردار است و استفاده از این ابزار در تحقیقات آینده قابل اعتماد است.

پیامدهای عملی. در پژوهش‌های آتی می‌توان از این مقیاس در پژوهش مختلف جمله پژوهش‌های بالینی، بهداشت روان، روان‌شناسی سلامت و روان‌شناسی دین بهره برد.

مقدمه

زندگی دشوار است. اگرچه برخی از افراد از نظر عاطفی در اثر ناملایمات و سختی‌ها خرد شده‌اند، برخی دیگر قادر به تحمل و حتی رشد در حین درگیری با موانع زندگی خود هستند.^۱ عوامل متعدد درون فردی و محیطی بر این امر تأثیر می‌گذارند. نتایج پژوهش‌های متعدد نشان داده است، معنویت، یکی از عوامل مهم تأثیرگذار برای کنار آمدن با مشکلات زندگی می‌باشد.^{۲-۵} افرادی که از معنویت بالایی برخوردارند، تمایل دارند که ارزیابی مثبت‌تری از زندگی خود ارائه دهند.^{۶-۷} حس در ارتباط بودن با یک قدرت برتر، با دیگران و به طور کلی با زندگی، نشان دهنده راه موثری برای حفظ ارزیابی مثبت از زندگی، با وجود همه شرایط منفی احتمالی است که ممکن است فرد با آن مواجه شود. علاوه بر این، معنویت ممکن است از طریق توانمندسازی منابع درونی (مانند احساس ارزشمندی) و

اجتماعی (مثلاً احساس تعلق به یک شبکه) به زندگی افراد کمک کند.^۸ هر چند که پژوهش‌های متعددی همبستگی مثبت معنویت و قابلیت کنار آمدن با مشکلات را نشان داده‌اند، ولی متغیری نیاز است که بتواند این مفهوم را در سازه‌ای واحد بسنجد، تا با استفاده از پرسشنامه، از این سازه در پژوهش‌ها بهره برد. در همین راستا، متغیر ثبات معنوی (Spiritual Fortitude) معرفی شده است.

ثبات معنوی به عنوان «اطمینان از این‌که فرد منابع معنوی کافی برای رویارویی با یک عامل استرس‌زا و رشد در طی آن را دارد» تعریف می‌شود. ون‌تونگرن و همکاران (۲۰۱۹) ثبات معنوی را دارای سه بعد متمایز می‌دانند، اولین بعد، استقامت معنوی است. استقامت معنوی باعث افزایش توانایی استفاده از ایمان برای غلبه بر چالش‌ها می‌شود. بعد دوم یعنی پشتکار معنوی به معنای این است که افراد با پشتکار معنوی بالای خود باور دارند که قدرت

* نویسنده مسؤول: ایمیل: alighaemi1997@gmail.com

حق تالیف برای مولفان محفوظ است. این مقاله با دسترسی آزاد توسط دانشگاه علوم پزشکی تبریز تحت مجوز کپی‌تو کامنز ۴.۰ (http://creativecommons.org/licenses/by/4.0) منتشر شده که طبق مفاد آن هرگونه استفاده تنها در صورتی مجاز است که به اثر اصلی به نحو مقتضی استناد و ارجاع داده شده باشد.

مقدسات را در پی استرس یا فشار بررسی می‌کند. اما، ثبات معنوی بیشتر شبیه به سرسختی معنوی است که برای افراد قابل دسترسی است و می‌تواند به آن‌ها کمک کند تا در جریان ناملازمات تحمل و پیشرفت کنند.^۹

با توجه به مطالب بیان شده و اهمیت نظری و پژوهشی ثبات معنوی، استلزام داشتن ابزاری دقیق و معتبر برای اندازه‌گیری این متغیر، کاملاً مشخص است. لذا پژوهش حاضر سعی دارد تا با بررسی درستی‌آزمایی و قابلیت اعتماد این ابزار در دانشجویان، ضمن معرفی ابزاری موثر برای سازه مذکور، گامی در جهت تسهیل اقدامات پژوهشی سایر پژوهشگران بردارد. براین اساس پرسش اصلی این پژوهش این‌گونه می‌باشد: به لحاظ شاخص‌های روان‌سنجی (پایایی درونی و تحلیل عاملی تاییدی)، نسخه فارسی مقیاس ثبات معنوی در میان دانشجویان به چه میزانی از درستی‌آزمایی و قابلیت اعتماد برخوردار است؟

روش کار

روش پژوهش حاضر توصیفی و از نوع تحلیل عاملی بود. جامعه آماری آن شامل کلیه دانشجویان دانشگاه زنجان در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بود. هیچ اصول یا فرمول استاندارد برای تعیین تعداد مشاهدات مورد نیاز در مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) وجود ندارد، بنابراین محققان در انتخاب حجم نمونه مورد نیاز برای دستیابی به نتایج قابل اعتماد آزادند. با این حال، به طور کلی، محققین نمونه‌های تحقیق را با ضرب تعداد شاخص‌ها در ۵ تا ۱۰ انتخاب می‌کنند.^{۱۶} به منظور افزایش اعتبار یافته‌ها و افزایش قدرت تعمیم‌پذیری نتایج حجم نمونه پژوهش حاضر ۵۰۰ نفر در نظر گرفته شد ولی برخی از پرسشنامه‌ها به دلیل مخدوش بودن و ناقص بودن کنار گذاشته شدند. در نهایت ۴۸۰ پرسشنامه مورد تحلیل قرار گرفتند. نمونه‌گیری پژوهش حاضر از نوع خوشه‌ای تصادفی، استفاده شد بدین صورت که ابتدا از بین دانشکده‌های مختلف دانشگاه چند دانشکده و سپس چند کلاس به صورت تصادفی انتخاب و دانشجویان پس از کسب رضایت آگاهانه مورد آزمون قرار گرفتند. شیوه اجرای پژوهش این‌گونه بود که توضیحاتی در مورد هدف پژوهش و گمنام بودن افراد شرکت‌کننده داده شد، همچنین به

حفظ یکپارچگی و اراده زندگی خود را حتی در مواجهه با چالش‌ها یا ناملازمات دارند و سومین بعد (هدف رستگاری) این است که یک فرد حتی زمانی که با ناملازمات روبرو می‌شود، مطمئن است که در نهایت احساس جدیدی از معنا و هدف در زندگی پیدا می‌کند.^۹

همچنین، ثبات معنوی با خودکارآمدی در ارتباط است. خودکارآمدی به باور فرد به ظرفیت خود برای اجرای رفتارهای لازم برای ایجاد دستاوردهای عملکردی خاص اشاره دارد. خودکارآمدی نشان‌دهنده اعتماد به توانایی اعمال کنترل بر انگیزه، رفتار و محیط اجتماعی خود است.^{۱۰} در واقع معنویت با ایجاد منابع مقابله‌ای جدید، حس خودکارآمدی را افزایش می‌دهد، که باعث افزایش ثبات معنوی در افراد می‌شود.^۹ به علاوه، پشوانه نظری دیگر این سازه، نظریه استرس و مقابله می‌باشد. تأثیرگذارترین نظریه استرس و مقابله توسط Lazarus و Folkman (۱۹۸۴) ایجاد شد که استرس را ناشی از عدم تعادل بین خواسته‌های بیرونی یا درونی ادراک شده و منابع شخصی و اجتماعی ادراک شده برای مقابله با آن‌ها تعریف کردند.^{۱۱} کسانی که دارای ثبات معنوی بالا هستند بیشتر درک می‌کنند که منابع لازم برای مقابله با چالش‌های حتی دلهره‌آور را دارند، زیرا آن‌ها از قدرتی فراتر از منابع معمول و مادی برخوردار هستند.^۹

لازم به ذکر است که ثبات معنوی اگرچه به مفاهیمی مثل تاب‌آوری، عزم و مقابله‌ی دینی شباهت دارد ولی با این مفاهیم متفاوت است. به عنوان یک سازه، تاب‌آوری شامل توانایی فرد برای بازیابی پس از ناملازمات و بازگشت به وضعیت عملکرد سابق است.^{۱۲} در حالی ثبات معنوی بیشتر بر روی طرحواره شناختی زیربنایی که تاب‌آوری را تسهیل می‌کند و کمتر بر نتیجه تداوم تمرکز می‌کند، می‌پردازد.^{۱۳} عزم، معمولاً به عنوان داشتن پشتکار برای رسیدن به اهداف بلند مدت حتی در هنگام مواجهه با ناملازمات تعریف می‌شود.^{۱۴} تفاوت ثبات معنوی و عزم در این نکته است که ثبات معنوی شامل توانایی نشان دادن استقامت حتی در غیاب یک هدف یا نتیجه دلخواه خاص است.^{۱۳} همچنین، مقابله دینی به بررسی چگونگی استفاده مردم از باورهای مذهبی برای مقابله با ناملازمات می‌پردازد.^{۱۵} در واقع، مقابله دینی، نحوه تعامل مردم با

شرکت‌کنندگان در پژوهش گفته شد که در هر زمان که مایل باشند حق خروج از پژوهش را دارند.

ابزار گردآوری اطلاعات

مقیاس ثبات معنوی: یک ابزار خودسنجی ۹ گویه‌ای می‌باشد که توسط Van Tongeren و همکاران (۲۰۱۹) ساخته شده است. این پرسشنامه از خرده‌های مقیاس‌های استقامت معنوی (۳ گویه)، پشتکار معنوی (۳ گویه) و هدف رستگاری (۳ گویه) تشکیل شده است. شیوه نمره‌گذاری این پرسشنامه از ۱ (کاملاً موافقم) تا ۵ (کاملاً مخالفم) می‌باشد. سازندگان مقیاس ثبات معنوی برای سنجش پایایی این پرسشنامه از آلفای کرونباخ استفاده کردند. آن‌ها، آلفای کرونباخ خرده استقامت معنوی ۰/۹۶، پشتکار معنوی ۰/۷۸، هدف رستگاری ۰/۷۹ و برای کل مقیاس ۰/۸۴ گزارش کرده‌اند.^۹

ابتدا فرم انگلیسی مقیاس ثبات معنوی به صورت جداگانه توسط پژوهشگران ترجمه و با یکدیگر مقایسه

شدند. سپس ترجمه به متخصص مترجمی زبان انگلیسی تحویل داده شد تا صحت ترجمه را تایید کند و بعد از انجام تغییرات لازم پرسشنامه مورد استفاده قرار گرفت. به منظور بهبود ترجمه پرسشنامه از شرکت‌کنندگان در پژوهش خواسته شد که در صورتی که گویه‌ای برایشان مبهم می‌باشد به پژوهشگران اطلاع دهند.

یافته‌ها

در پژوهش حاضر یافته‌ها به وسیله نرم‌افزارهای SPSS25 و AMOS24 مورد تحلیل قرار گرفتند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های آلفای کرونباخ و تحلیل عاملی تأییدی با هدف مطالعه ساختار عاملی استفاده شد. طبق تحلیل آمار توصیفی انجام شده درباره تحصیلات دانشجویان شامل ۶ نفر (۱/۳ درصد) کاردانی، ۳۲۲ نفر (۶۷/۱ درصد) کارشناسی، ۱۳۲ نفر (۲۷/۵ درصد) کارشناسی ارشد و ۲۰ نفر (۴/۲ درصد) دکترای تخصصی بود. همبستگی و آلفای خرده مقیاس‌ها و کل مقیاس در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی و آلفای کرونباخ خرده مقیاس‌ها و کل مقیاس

کمترین مقدار	بیشترین مقدار	میانگین	انحراف استاندارد	کشیدگی	چولگی	آلفای کرونباخ
۳	۱۵	۸/۱۹	۳/۴۵	-۱/۰۱	۰/۱۴	۰/۷۰
۳	۱۵	۸/۰۰	۳/۳۰	-۰/۵۷	۰/۴۱	۰/۷۲
۳	۱۵	۸/۲۴	۳/۵۳	-۰/۵۰	۰/۵۰	۰/۷۰
۱۵	۴۵	۲۴/۴۴	۸/۲۹	-۰/۵۸	۰/۵۰	۰/۸۲
استقامت معنوی						
پشتکار معنوی						
هدف رستگاری						
کل مقیاس						

یک از زیر مقیاس‌ها قابل قبول می‌باشد که حاکی از همبستگی درونی بین ماده‌ها و همگن بودن آن‌ها می‌باشد (جدول ۱). همبستگی بین خرده مقیاس‌های پژوهش در جدول ۲ ارائه شده است.

ضرایب آلفای کرونباخ به منظور بررسی همسانی درونی مقیاس کنجکاوی بیمارگونه در دانشجویان محاسبه شد. همان‌طوری که ملاحظه می‌شود مقدار آلفای کرونباخ محاسبه شده برای کل پرسشنامه ۰/۸۲ می‌باشد که مقدار مطلوبی می‌باشد، همچنین مقدار آلفای کرونباخ برای هر

جدول ۲. همبستگی خرده مقیاس‌ها با یکدیگر و با کل مقیاس

خرده مقیاس‌ها	استقامت معنوی	پشتکار معنوی	هدف رستگاری	کل مقیاس
استقامت معنوی	۱			
پشتکار معنوی	۰/۳۷**	۱		
هدف رستگاری	۰/۵۷**	۰/۴۶**	۱	
کل مقیاس	۰/۸۱**	۰/۷۵**	۰/۸۵**	۱

**P<۰/۰۵, *P<۰/۰۱

درجه آزادی (X^2/df)، شاخص نیکویی برازش (GFI)، شاخص نیکویی برازش اصلاح شده (AGFI)، شاخص برازش هنجار شده (NFI)، شاخص برازش فزاینده (IFI)، شاخص برازش مقایسه‌ای (CFI) و خطای ریشه مجذور میانگین تقریبی (RMSEA) استفاده شده است. مقدار به دست آمده شاخص‌های مذکور و مقدار قابل پذیرش آن‌ها در جدول ۳ ارائه شده است.

همان طور که در جدول ۳ ارائه شده است، شاخص‌های برازش مدل مورد پذیرش می‌باشد. در شکل ۱ ضرایب مسیر مدل تحلیل عاملی تاییدی پژوهش نشان داده شده است.

قبل از انجام تحلیل عاملی پیش فرض‌های آماری مربوط به آن انجام شد. برای بررسی نرمال بودن داده‌ها، از چولگی و کشیدگی استفاده کردیم، مقادیر چولگی و کشیدگی باید بین ۲ تا ۲- باشد تا بتوانیم نرمال بودن توزیع متغیر را بپذیریم. نتایج نشانگر توزیع نرمال داده‌ها بود (جدول ۱). برای بررسی داده‌های پرت از آزمون ماهانوبیس استفاده شد که حداقل و حداکثر آن به ترتیب ۰/۱۰۸ و ۱۴/۰۵۹ بود، و میزان آن کمتر از مقدار بحرانی مجذور کای با خطای ۰/۰۱ می‌باشد (مقدار بحرانی مجذور کای ۱۶/۲۷ می‌باشد) که حاکی از نبود داده‌های پرت در مطالعه می‌باشد^{۱۷}. برای برآورد مدل از روش حداکثر احتمال و به منظور بررسی برازش مدل از شاخص‌های نسبت مجذور خی بر

جدول ۳. شاخص برازش مدل تحلیل عاملی تاییدی

شاخص‌های برازش	مقدار به دست آمده	مقدار قابل قبول	نتیجه
X^2	۶۴/۴۸	-	-
Df	۲۴	-	-
Sig	۰/۰۰۰	۰/۰۵	معنادار
X^2/df	۲/۶۸	کمتر از ۳	قابل قبول
GFI	۰/۹۷	بیشتر از ۰/۹	قابل قبول
AGFI	۰/۹۴	بیشتر از ۰/۹	قابل قبول
NFI	۰/۹۵	بیشتر از ۰/۹	قابل قبول
IFI	۰/۹۶	بیشتر از ۰/۹	قابل قبول
CFI	۰/۹۶	بیشتر از ۰/۹	قابل قبول
RMSEA	۰/۰۵۹	کمتر از ۰/۰۸	قابل قبول

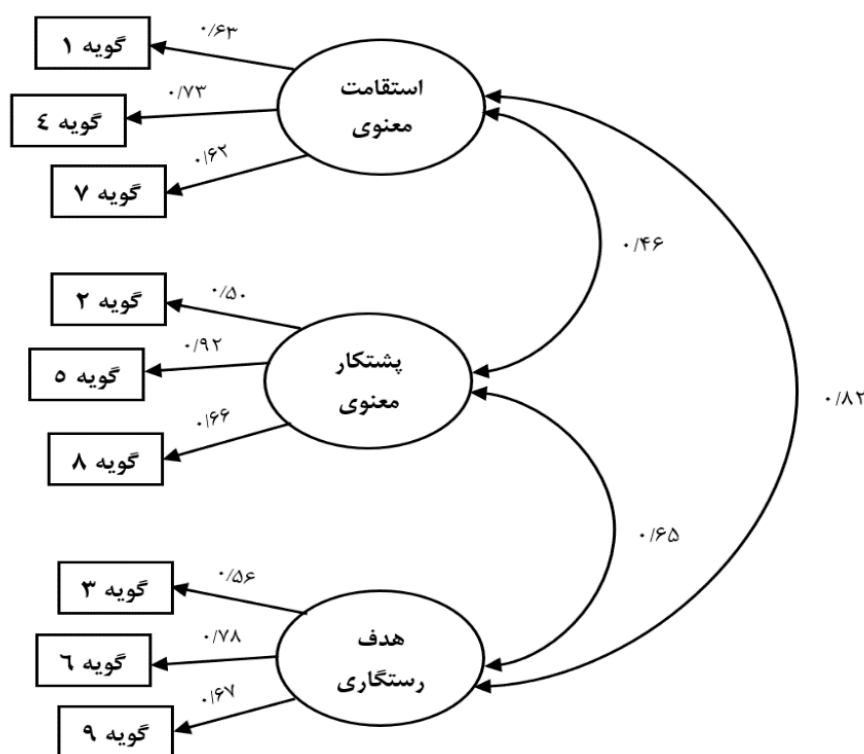
معنوی می‌تواند در زمینه‌های مختلف، از روان‌درمانی‌های موج سوم، روان‌شناسی مثبت‌نگر، روان‌شناسی دین و همچنین روان‌شناسی سلامت مورد استفاده قرار گیرد. نتایج حاصل از بررسی همسانی درونی و تحلیل عاملی تاییدی مقیاس ثبات معنوی در نمونه مطالعه حاضر نشان داد که سه خرده مقیاس مطرح شده (استقامت معنوی، پشتکار معنوی و هدف رستگاری) که در پژوهش Van Tongeren و همکاران (۲۰۱۹) مطرح شده بود در پژوهش حاضر نیز مورد تایید قرار گرفت.^۹ همچنین Van Tongeren و همکاران (۲۰۱۹) ویژگی‌های روان‌سنجی مطلوبی برای این

بحث

در این پژوهش علاوه بر معرفی مقیاس ثبات معنوی، آلفای کرونباخ و تحلیل عاملی تاییدی این مقیاس مورد بررسی قرار گرفت. ثبات معنوی مانند سایر سازه‌های روانشناختی تحت تاثیر تفاوت‌های فردی و شرایط محیطی است. استفاده از مقیاس ثبات معنوی در پژوهش‌های روان‌شناختی باعث فهم بهتر ثبات معنوی و عوامل مؤثر بر آن خواهد شد. توانایی اندازه‌گیری تفاوت‌های فردی در ثبات معنوی ممکن است به محققان این امکان را بدهد که بهتر بفهمند کدام معنویت چگونه بر رفتار و فرآیندهای ذهنی افراد تاثیر می‌گذارد. درک تفاوت‌های فردی در ثبات

توسعه دهند، ارائه دهد، با این حال مطالعات بیشتری برای ایجاد روابط احتمالی بین ثبات معنوی و صفات شخصیتی در جمعیت‌هایی که با ناملایمات دست و پنجه نرم می‌کنند مورد نیاز است. همچنین این سازه جدید، ممکن است کسانی را که تحت تأثیر ناملایمات قرار گرفته‌اند، قادر سازد تا با تغییرات مثبت در شخصیت از میزان رنج وقایع ناخوشایند بکاهند. به عبارت دیگر، ثبات معنوی ممکن است نقش میانجی بین سبک زندگی و صفات شخصیت با مقابله کارآمد با رنج‌ها داشته باشد.

پرسشنامه گزارش دادند، که نتایج این مطالعه نیز همسو با آن‌ها، از شاخص‌های برازندگی مطلوبی برخوردار است. نتایج حاصل از آلفای کرونباخ برای قابلیت اعتماد این مقیاس نشان داد که قابلیت اعتماد کلی مقیاس و سه مؤلفه آن یعنی استقامت معنوی، پشتکار معنوی و هدف‌رستگاری مطلوب می‌باشد که همسو با پژوهش Van Tongeren و همکاران (۲۰۱۹) می‌باشد.^۹ ثبات معنوی می‌تواند بینشی جدید برای درک این که چگونه افراد می‌توانند شخصیت خود را از طریق ناملایمات

شکل ۱. ضرایب استاندارد مدل ساختاری پژوهش و ساختار سه عاملی آن

آن باید منجر به ایجاد نقاط قوت شخصیت مرتبط با استفاده از رنج شخص مانند قدردانی، فروتنی، خرد یا شفقت شود. بنابراین، ثبات معنوی ما را قادر می‌سازد تا شکوفایی را در جایی که نتیجه مثبت تضمین نشده است (به عنوان مثال، بیماری لاعلاج) یا ممکن است برای یک دوره طولانی دشوار باشد (یعنی جمعیت‌های تحت تأثیر بلایای طبیعی و انسانی) دوباره مفهوم‌سازی کنیم. همچنین ثبات معنوی ممکن است به محافظت از فضایل موجود

ثبات معنوی ممکن است از سه روش بر زندگی افرادی که دوره‌های مداوم رنج و ناملایمات را تجربه می‌کنند تأثیر بگذارد. سه خرده مقیاس ثبات معنوی ممکن است در حین تجربه رنج، با تکیه بر ایمان فرد برای استقامت، تقویت سرمایه معنوی و معنایابی مجدد چارچوبی محافظتی را فراهم کنند. ثبات معنوی ممکن است لزوماً منجر به رشد پس از سانحه نشود (و ما فرض می‌کنیم که این دو سازه واقعاً متمایز هستند) اما اقدامات موجود در

محدودیت‌ها و پیشنهادها

از محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به جامعه مورد مطالعه آن اشاره کرد که تنها از دانشجویان دانشگاه زنجان نمونه‌گیری شده بود و با توجه به تنوع قومیتی و فرهنگی در ایران لازم است در تعمیم نتایج این پژوهش احتیاط کرد. همچنین با توجه به محدود بودن پیشینه پژوهشی در حیطه ثبات معنوی به سایر پژوهشگران توصیه می‌شود برای فهم بهتر این سازه از پژوهش‌های کیفی در جامعه‌های آماری مختلف (مثل نوجوانان، جانبازان و بیماران صعب‌العلاج) استفاده شود و صرفاً به مقیاس ثبات معنوی اکتفا نکنند.

نتیجه‌گیری

به طور کلی از یافته‌های این پژوهش می‌توان چنین نتیجه گرفت که مقیاس ثبات معنوی با در نظر گرفتن یافته‌های مرتبط با درستی‌آزمایی و قابلیت اعتماد، زمان لازم برای تکمیل پرسشنامه و سهولت نمره‌گذاری و تفسیر، ابزار مطلوبی برای سنجش ثبات معنوی در دانشجویان می‌باشد. با توجه به میزان روایی و پایایی تأیید شده این ابزار در پژوهش حاضر، می‌توان از آن در پژوهش‌های آتی استفاده کرد.

سپاسگزاری

بدین وسیله از ریاست محترم و دانشجویان دانشگاه‌های شهر تبریز که ما را در انجام این تحقیق یاری کردند، صمیمانه تشکر می‌کنیم.

تضاد منافع

محققان اظهار می‌دارند که منافع متقابلی از تألیف و یا انتشار این مقاله ندارند.

کمک کند و به رشد فضایی بیانجامد که مقابله مثبت را تقویت می‌کند. پرورش فضایل اخلاقی ممکن است به محافظت از افراد در برابر اثرات منفی استرس و رنج در شرایط دشوار کمک کند.

در نهایت، ثبات معنوی ممکن است اقدامات درست را از طرف دیگران برای منافع جمعی و نه منفعت شخصی در شرایط دشوار تقویت کند. با این حال، وقتی کسی از منابع معنوی خود استفاده می‌کند تا در برابر ناملایمات استقامت کند، برای رسیدن به نتایج عالی‌تر بیشتر تلاش می‌کند و می‌تواند هدف یا معنای رستگاری را در ناملایمات خود ببیند و حتی ممکن است قادر به ارتقای رفاه دیگران باشد. البته این دیدگاه‌ها نیاز به تأیید تجربی دارند. علاوه بر این، ثبات معنوی، ممکن است با سازه‌های دیگر یا تفاوت‌های فردی (از جمله عزم و تاب‌آوری) که جزء متغیرهای مرتبط با ثبات معنوی هستند، تعامل داشته باشد تا برهمکنش‌های پیچیده‌ای در بین این متغیرها، نتیجه متفاوت ایجاد کند. با این حال، مطمئناً بسیاری از مشکلات در زندگی به راحتی حل نمی‌شوند. در چنین مواردی، ثبات معنوی ممکن است منبعی باشد که افراد می‌توانند از آن استفاده کنند تا به آنها کمک کنند تا ادامه دهند و شاید در میان رنج‌ها، پیشرفت کنند.

علاوه بر این، ثبات معنوی ممکن است متغیر جدیدی باشد که در آن، دین و معنویت کارکرد ارزشمندی در فرآیندهای روان‌شناختی ایفا می‌کنند. با بررسی ثبات معنوی می‌توان از زاویه‌ای بدیع به کارکردهای معنویت در بهداشت روانی افراد نگاه کرد. این متغیر علاوه بر این که در پژوهش برای گروه‌های در معرض بحران کاربرد دارد، می‌تواند برای زندگی روزمره (که انواع دشواری‌ها با درجات مختلفی در آن وجود دارد) نیز مفید باشد. همچنین این متغیر می‌تواند جنبه پیشگیرانه از انواع آسیب‌های روانی نیز داشته باشد.

References

1. Holiday R. The obstacle is the way: The timeless art of turning trials into triumph. Penguin; 2014, May 1.
2. Shaw A, Joseph S, Linley PA. Religion, spirituality, and posttraumatic growth: A systematic review. Ment

- Health Relig Cult. 2005;8(1):1-11. doi:10.1080/1367467032000157981.
3. Mark KM, Stevelink SAM, Choi J, Fear NT. Post-traumatic growth in the military: a systematic review. *Occup Environ Med*. 2018 Dec;75(12):904-915. doi: 10.1136/oemed-2018-105166.
4. Park CL, Smith PH, Lee SY, Mazure CM, McKee SA, Hoff R. Positive and Negative Religious/Spiritual Coping and Combat Exposure as Predictors of Posttraumatic Stress and Perceived Growth in Iraq and Afghanistan Veterans. *Psycholog Relig Spiritual*. 2017;9(1):13-20. doi: 10.1037/rel0000086.
5. Roberto A, Sellon A, Cherry ST, Hunter-Jones J, Winslow H. Impact of spirituality on resilience and coping during the COVID-19 crisis: A mixed-method approach investigating the impact on women. *Health Care Women Int*. 2020 Nov-Dec;41(11-12):1313-1334. doi:10.1080/07399332.2020.1832097.
6. Vishkin A, Ben-Nun Bloom P, Tamir M. Always look on the bright side of life: religiosity, emotion regulation and well-being in a Jewish and Christian sample. *Journal of Happiness Studies*. 2019;20(2):427-47. doi:10.1007/s10902-017-9956-9.
7. Ramsay JE, Tong EMW, Chowdhury A, Ho MR. Teleological explanation and positive emotion serially mediate the effect of religion on well-being. *J Pers*. 2019 Jun;87(3):676-689. doi: 10.1111/jopy.12425.
8. Lim C, Putnam RD. Religion, social networks, and life satisfaction. *American sociological review*. 2010;75(6):914-33. <https://doi.org/10.1177/0003122410386>.
9. Van Tongeren DR, Aten JD, McElroy S, Davis DE, Shannonhouse L, Davis EB, Hook JN. Development and validation of a measure of spiritual fortitude. *Psychological Trauma: Theory, Research, Practice, and Policy*. 2019;11(6):588-596. <https://doi.org/10.1037/tra0000449>.
10. Bandura A. *Self-efficacy: The exercise of control*. Macmillan; 1997.
11. Lazarus RS, Folkman S. *Stress, appraisal, and coping*. Springer publishing company; 1984.
12. Masten AS. Ordinary magic: Resilience processes in development. *American psychologist*. 2001;56(3):227. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.56.3.227>
13. Kranendonk J. *Spiritual Fortitude, Spiritual Struggles, Attachment to God and Faith Maturity: An Exploratory Study*. Unpublished master's thesis, Abilene Christian University; 2022.
14. Duckworth AL, Peterson C, Matthews MD, Kelly DR. Grit: perseverance and passion for long-term goals. *Journal of personality and social psychology*. 2007;92(6):1087. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.92.6.1087>
15. Pargament KI, Koenig HG, Perez LM. The many methods of religious coping: development and initial validation of the RCOPE. *J Clin Psychol*. 2000 Apr;56(4):519-43. doi: 10.1002/(sici)1097-4679(2000 04)56:4<519::aid-jclp6>3.0.co;2-1.
16. Nicolaou AI, Masoner MM. Sample size requirements in structural equation models under standard conditions. *International Journal of Accounting Information Systems*. 2013;14(4):256-74. doi: 10.1016/j.accinf.2013.11.001
17. Pallant J. *SPSS survival manual: A step by step guide to data analysis using IBM SPSS*. Routledge; 2020.

مقیاس ثبات معنوی (SFS-9)

لطفاً موارد زیر را بخوانید و با انتخاب عددی که با نحوه واکنش شما در شرایط سخت یا آزمایشی مطابقت دارد پاسخ دهید.

۱= به شدت مخالفم

۲= مخالف

۳= نظری ندارم

۴= موافقم

۵= کاملاً موافقم

۱) ایمانم به من کمک می‌کند تا بر کارهای دشوار زندگی غلبه کنم. (استقامت معنوی)

۲) در هنگام مواجهه با سختی‌ها به کار درست ادامه می‌دهم. (پشتکار معنوی)

۳) سختی‌ها به من احساس هدفی تازه می‌دهد. (هدف رستگاری)

۴) ایمانم به من کمک می‌کند تا در دشواری‌ها برای آنچه درست است پافشاری کنم. (استقامت معنوی)

۵) من می‌توانم کار درست را حتی در میان سختی‌ها انجام دهم. (پشتکار معنوی)

۶) حس هدفمندی من در سختی‌ها بیشتر می‌شود. (هدف رستگاری)

۷) ایمانم به من کمک می‌کند تا در برابر مشکلات مقاومت کنم. (استقامت معنوی)

۸) با وجود سختی‌ها اراده‌ام برای زندگی را حفظ می‌کنم. (پشتکار معنوی)

۹) من در چالش‌ها معنا پیدا می‌کنم. (هدف رستگاری)